

Ann Cleeves

Synkin ilta

Suomentanut Annukka Kolehmainen

Karisto
Hämeenlinna

Englanninkielinen alkuteos *The Darkest Evening*

Copyright © Ann Cleeves 2020

Suomenkielinen laitos © Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

ISBN 978-951-1-38076-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

Uusille ystäväilleni pohjoisessa.

Kiitokset

Kiitos, kuten aina, arvokkaille taustajoukoilleni ympäri maailmaa: kaikille niille kustantajille, toimittajille ja markkinoijille, jotka tuovat teokseni lukijoiden ulottuville. Heitä on niin monta, etten pysty kiittämään jokaista henkilökohtaisesti, mutta heistä on tullut ystäviäni, ja he tekevät kirjoistani parempia ja uurastavat väsymättä sen eteen, että minä saisin pitää hauskaa kertomalla tarinoita. He kyllä tietävät, keitä tarkoitan. Erityismaininta Angela McMahanille ja Jill Heslopille, jotka liittyivät joukkoomme viime vuonna. Eikä tukijoukkoni tietenkään olisi täydellinen ilman loistavia agenttejäni Saraa, Mosesia ja Jilliä.

Kiitokset Pan Macin Annalle ja Charlottelle, jotka kannustivat minua, kun keksin kirjoittaa uudelle kohdeyleisölle, sekä Loulle ja hänen bristolilaisille bussinkuljettajilleen, jotka tekivät tämän mahdolliseksi jakamalla tarinansa. Toivotaan, että *Synkin ilta* poikii muitakin yhtä jännittäviä hankkeita. North Shieldsin Old Low Lightin ja Literacy Trustin tuella yksi onkin jo käynnistetty.

Constance Browne, Karan Pabla ja Joanne Simmons Wright joko lahjoittivat suuria summia hyväntekeväisyyteen tai voittivat kilpailun, joten sain nimetä muutaman romaanihenkilön heidän mukaansa. Kiitos heille anteliaisuudesta.

Kirjojeni julkaiseminen olisi jo kauan sitten käynyt mahdottomaksi ilman kirjastolaitoksen ja riippumattomien kirjakauppojen tukea. Niitäkin on niin monta, etteivät kaikkien

nimet millään mahdu tähän, mutta arvostan suuresti kovaa työtänne ja intohimoista suhtautumistanne siihen.

Tämä on Vera-kirja. Veran nimikkosarja televisiossa täyttää jo kymmenen vuotta, ja sen kunniaksi haluaisin ilmaista arvostukseni myös Silverprintin väelle, joka toi Vera-hahmon kuvaruutuun: ohjaajille, tuottajille, näyttelijöille ja kuvaustii-mille, etenkin uskomattomalle Brenda Blethynille.

Valtaiset kiitokset kuuluvat luonnollisesti myös rikoskirjailijakollegoilleni. Vitsailemme, että murhista kirjoittavat ovat koko kirja-alan ystävällisintä ja sydämellisintä väkeä, mutta väite on täyttä totta. Monista kollegoistani on tullut myös läheisiä ystäviäni. Kaikkia heistäkään en pysty mainitsemaan erikseen, mutta Louise Penny tarjosi apua ja tukea (ja ihanan yöpymispaikan), kun sitä eniten tarvitsin, ja pysyi rinnallani myös vaikeina aikoina. Murder Squad juhlii tänä vuonna kaksikymmenvuotispäiväänsä, ja jatkamme edelleen perustajamme Margaret Murphyn viitoittamalla tiellä: kohotamme yksittäisten jäsentemme ja koko lajityypin profilia, nautimme toistemme seurasta ja nostamme toisinaan maljan ammattikuntamme kunniaksi.

Viimeiseksi haluan vielä huikata terveiset lukijoilleni, jotka maksavat palkkamme ja kannustavat meitä jatkamaan kirjoittamista. Tarvitsemme teitä paljon enemmän kuin te tarvitsette meitä.

1

Lorna nosti Thomasin syöttötuolista syliinsä. Tuntui vieläkin uskomattomalta, että hän todella oli äiti. Sairauden synkimässä vaiheessa häntä oli varoitettu, ettei raskaaksi tuleminen välttämättä enää onnistuisi. Tässä Thomas nyt kuitenkin oli, yksivuotias taapero, joka parhaillaan opetteli kävelemään: Lornan elämän keskipiste ja suurin rakkaus. Lorna kutitti Thomasin mahaan saadakseen pojan kikattamaan ja rutusti tätä lujasti. Hän taistelisi poikansa puolesta kaikin mahdollisin asein. Olihan hän taistellut myös sairautta vastaan ja voittanut, kasvanut entistäkin vahvemmaksi ilman kenenkään apua, ja tämä oli paljon tärkeämpää.

Ulkona oli jo melkein pimeää, ja katulampun valokeilassa leijaili lumihiutaleita. Kauempana naapuritalon ikkunas-
sa häämötti joulukuusi, räikeän värisillä palloilla koristeltu muovipuu. Pian olisi sydäntalvi, vuoden pisin yö. Lornan olisi tehnyt mieli jäädä kotiin, lisätä lämpöä ja koristella huone jouluiseksi. Hän oli hankkinut värikästä liimapaperia, josta voisi askarrella vanhanaikaisia ketjuja, ja tinapaperia tähtiä varten. Ehkä hän kutsuisi vanhempansa hehkuviinille ja joulupiiraille. Joulukuusi oli sovinnon aikaa.

Vielä juhlat kuitenkin saivat luvan odottaa. Thomas istui edelleen Lornan sylissä, ja hän puki pojalle talvihaalarit ja pikkuiset punaiset kumisaappaat ja laski sitten tämän lattialle etsiäkseen omat ulkovaatteensa. Hän otti avaimet nauhasta oven vierestä ja vilkaisi vielä taakseen, unohtui viimeisen kerran miettimään koristeita ja Thomasin lahjoja, jotka olivat yhä ostamatta, ennen kuin astui ulos kylmyyteen.

2

Oli pimeää ja hyytävän kylmää, ja Vera alkoi toden teolla hätääntyä. Jo puolimatassa kohti kotia hän oli tajunnut, ettei hänen olisi ensinkään pitänyt lähteä. Hänen olisi pitänyt kuunnella alaisiaan ja jäädä yöksi Kimmerstoniin odottamaan myrskyn laantumista, mutta muiden neuvot olivat kaikuneet kuuroille korville. Vera oli pilkannut hermoilevia kollegoitaan ja kuitannut heidän huolensa toteamalla, että alkutalvesta kunnan lumimyrskyt olivat harvinaisia jopa Northumberlandin maaseudulla. Ja milloin sääennusteet muka pitivät paikkansa?

Veran lähtiessä satoi vielä kevyttä haituvalunta, jota puuskainen tuuli puhalsi pikkuruisiksi kinoksiksi jalkakäytävälle ja kauppojen ovensuihin. Korkealla kukkuloilla pyry kuitenkin sankkeni, ja hiutaleet muuttuivat niin suuriksi ja paksuiksi, että Veran oli nojaututtava eteenpäin ja ajettava nenä kiinni tuulilasissa nähdäkseen, mihin oli menossa. Katuvaloja ei ollut, ja jopa nelivedollakin hän pelkäsi suistuvansa kapealta tieltä. Edellisen kylän jälkeen vastaantuleva liikenne oli täysin tyrehtynyt, ja Vera tunsi jääneensä ypöyksin ja kadottaneensa kokonaan suuntavaistonsa. Hän ajoi samaa tietä useimpina päivinä vuodesta ja väitti ylikonstaapeli Joe Ashworthille, että löytäisi kotiin vaikka silmät kiinni, mutta nyt hän oli eksyksissä, ja hämmennys ja pelko alkoivat ottaa vallan.

Risteyksessä Vera vaihtoi vaihdetta hidastaakseen vauhtia, jotta välttyisi painamasta jarrua ja joutumasta sivuluisuun. Tien varressa oli opastekyltti, mutta lumi oli peittänyt sen kirjaimet. Nyt Vera oli jo kauhuissaan, sillä koko hänen tuntemansa maailma näytti kadonneen. Auton valokei-

la osui tien toisessa laidassa kohoaviin puihin: pientareelta alkoi paksu kuusimetsä. Hän oli luultavasti ajanut epähuomiossa risteuksen ohi. Hän jätti moottorin käyntiin ja kapusi autosta puhdistukseen tienviitan. Toinen tienhaara johdatti Sawley Bridgeen, toinen Kirkhilliin. Kirkhill oli lähempänä kotia, joten Vera kääntyi oikealle. Tie alkoi kohota, ja välillä auton pyörät pyörivät tyhjää. Hän pelkäsi jo juuttuvansa syvään kinokseen, kun erotti tuoreet renkaanjäljet, joihin saattoi solahtaa. Joku toinenkin houkka oli ajanut tästä vähän ennen häntä ja ilmeisesti selvinnyt.

Päästyään matalan kukkulan laelle Vera erotti kaukana alhaalla valon, joka hohti heikosti lumimyräkän seasta. Ehkä siellä häämöttivät jo Kirkhillin ensimmäiset talot. Kirkhillin kylässä oli publi, joka hänen muistaakseen tarjosi myös ruokaa ja huoneita. Se ei kuulostanut hullummalta yöpaikalta. Hänen tiimiläisensä eivät koskaan saisi tietää, millainen ääliö hän oli ollut. Vera alkoi hieman rentoutua. Hän melkein tunsu takkavalkean lämmittävän luitaan, ja kielelle kihosi ensimmäisen oluttuopillisen maku. Mutta seuraavassa mutkassa hän oli vähällä törmätä autoon, joka oli luisunut tieltä ja välttynyt hädin tuskin osumasta lemmihaan porttiin. Valkoinen auto oli melkein lumen peitossa. Sen toisen houkan oli sittenkin käynyt hullusti. Vera hivuttautui auton ohi ja pysähtyi. Kuljettajanovi oli auki: ehkä kuski oli pudonnut autosta. Vera löysi hansikaslokerosta taskulampun ja kapusi ulos. Tuuli tuntui hetkeksi rauhoittuneen, ja oli hyvin tyyntä ja hiljaista.

Pyry oli peittänyt mahdolliset jalanjäljet, mutta kuljettaja oli selvästi päässyt jatkamaan matkaa omin jaloin. Lähistöllä ei näkynyt merkkiäkään loukkaantuneista, ja päästyään auton luo Vera huomasi myös sen olevan vahingoittumaton. Hän oli jo palaamaisillaan Land Roveriinsa jatkaakseen matkaa, kun kuuli ääntä. Itkua. Hän osoitti taskulampulla takapenkille ja näki pikkulapsen, joka oli vyötetty turvakauka-

loon. Lapsella oli punainen talvihaalari ja pienet, punaiset kumpparit. Sukupuolta ja ikää oli mahdollon lähteä arvailemaan. Pikkulapset eivät tosiaankaan kuuluneet Veran osaa-misalueeseen.

"No hei!" hän tervehti tavoitellen hilpeää, ystävällistä sävyä, mutta lapsi vain jatkoi kitisemistä. "Mikä sinun nimesi on?"

Lapsi lakkasi itkemästä ja tuijotti Veraa ilmeettömästi.

"Missä äitisi on, pikkuinen?"

Ei vastausta. Vera otti puhelimen taskusta. Kenttä oli kadonnut. Niin kävi usein täällä kukkuloilla. Nainen oli varmaankin lähtenyt etsimään parempaa kuuluvuutta, jotta voisi soittaa apua. Vera nimittäin oli jo päätellyt, että auton kuljettaja oli nainen. Pienikokoinen nainen. Penkki oli vedetty ääriasentoon mahdollisimman lähelle ohjauspyörää. Nainen oli varmaankin jättänyt lapsen autoon, koska tiesi, että taapero sylissä matka loppuisi lyhyeen. Vaikka lapsi, joka nyt mulkoili Veraa turvakaukalostaan, olisikin ollut tarpeeksi vanha kävelemään, lumi olisi ollut hänelle liian syvää. Pikkuruiset punaiset kumisaappaat pikemminkin täydensivät asukokonaisuutta kuin suojasivat talvisäältä.

Silti asetelma vaikutti oudolta. Olisi kai äiti sentään sulkenut oven suojataksaan lastaan purevalta viimalta? Vera tunsi mielikuvan takkavalkeasta ja oluesta liukuvan ulottumattomiinsa. Hän nosti lapsen turvakaukaloineen Land Roverin etupenkille ja yritti vaivoin taiteilla turvavyötä oikeaan koloon saadakseen kaukalon pysymään tukevasti paikoillaan. Värkki vaikutti mutkikkaalta. Nykypäivän vanhemmilla ei tainnut olla helppoa.

Vera raapusti valkoisen auton rekisterinumeron laukusta löytämänsä kuitin taakse ja alkoi sitten penkoa puhdasta paperilappusta. Hän kirjoitti lappuun viestin ja jätti sen kojelaudan koloon. "Lapsesi on minulla. Hän on turvassa." Sekä oman puhelinnumerosa. Sitten Vera tajusi panna mukaan

käyntikorttinsa. Hän ei tosiaankaan kaivannut sieppaussyytteitä.

Hän jatkoi matkaansa entistäkin hitaammin siinä toivossa, että tavoittaisi valokeilaansa lumessa tarpovan naisen. Tämän olisi kuitenkin pitänyt jo tulla näkyviin. Vera kirosi hiljaa. Asia ei näköjään ratkeaisi hetkessä. Ainakin lapsi oli rauhoittunut, nukkui viereisellä penkillä ja tuhisi vienosti.

Lumisade harveni ja loppui sitten kokonaan. Pilvet erkanivat ohuen kuunsirpin edestä. Vera kääntyi mutkasta ja tiesi äkkiä täsmälleen, missä oli. Hän näki jäätyneen muratin peittämän pitkän muurin ja kaksi pylvästä, joiden välistä alkava pihatie oli kai ennen ollut mahtavuudessaan vertaansa vailla, sekä kyltin, jossa oli haalistunut, lumen peittämä kuva. Vera tiesi näkemättäkin, mitä kyltissä oli. Yksi sana: Brockburn. Sekä Stanhopen suvun vaakuna.

Vera oli siis nähnyt mäeltä Brockburnin kartanon valot. Hän pysähtyi portille, ja muistot vyöryivät mieleen. Hänen isänsä Hector oli muutaman kerran raahannut hänet Brockburniin, kun rahat olivat loppuneet ja Hector oli vaatinut osaansa suvun omaisuudesta. He saapuivat kuokkimaan jokaisena uudenvuodenpäivänä, kun metsästysseurue koontui aloittamaan perinteistä jahtia. Hector oli elementissään rupatellessaan lähiseudun viljelijöiden kanssa, jotka vielä muistivat hänet poikavuosilta. Musta lammas palasi laumaansa siemaillakseen viskiä pienestä muovilasista, kun koirat liikehtivät levottomasti ja kiiltäväkarvaiset hevoset asettelivat kartanon pihalla. Todisti kunnioittavansa edelleen perinteitä.

Stanhopen klaani otti aina heidät vastaan moitteettoman kohteliaasti. Heidän sukuhaaransa käytti kohteliaisuutta joukkotuhoaseena. Silti Hector poistui aina juhlista nöyrytettyinä ja vihaisena. Vera ymmärsi sukulaisiaan: hän ei ollut koskaan tuntenut, että hänen pitäisi olla lojaali isälleen. Hector käyttäytyi aina töykeästi ja vaativasti, ja viimeisillä vierai-

luillaan hän oli myös kelpo laitamyötäisessä. Veraa nolotti suunnattomasti, ja muut olivat hänelle kilttejä.

Heidän edellisellä käynnillään Vera oli jo teini-iässä, hie-
man ylipainoinen viisitoistavuotias, kiusaantunut ja puolus-
tusasemissa. Hän ei enää muistanut, miksi ylipäättään lähti
mukaan. Hector oli jättänyt hänet jo lapsuudessa yksin kotiin
vailla tunnontuskia. Ehkä Hector oli jännittänyt tapaamisia
enemmän kuin Vera oli tajunnutkaan ja pitänyt tytärtään jon-
kinlaisena suojakilpenä, tai ehkä hän oli kuvitellut sukulaisten
suhtautuvan häneen myötämielisemmin, jos hän korostaisi,
että hänellä oli tytär elätettävänä. Oli ollut kesäinen iltapäi-
vä, ja kartano kylpi täyteläisessä, lämpimässä auringonvalossa.
He istuivat terassilla ja nauttivat teetä ohuiden voileipien kera,
jotka katosivat parilla haukkauksella. Jälkiruoaksi oli marenke-
ja. Vera muisti vieläkin Brockburnin marengit – rapean pinnan,
sitkeän sisuksen ja äitelän makeuden, jota tasapainotti peh-
meän kermavaahdon mauttomuus – selvemmin kuin muisti
heidän pöytäseurueensa jäsenet. Sepelkyyhkyt kujersivat taus-
talla, ja sisältä radiosta kantautui vaimeita Bachin säveliä.

Veran seurassa oli istunut kolmen sukupolven naisia: val-
kohapsinen, jänteikäs Elizabeth, Hectorin isoveljen Sebas-
tianin vaimo, sekä hyvin hienostunut Harriet, joka oli naimi-
sissa Hectorin veljenpojan Crispinin kanssa, ja Harrietin ja
Crispinin pieni, vaaleakiharainen Juliet-tytär, jolla oli terä-
vä katse. Jos miehet olivatkin olleet kotosalla, he ainakin py-
syttelivät visusti poissa tieltä. Käytiin keskustelua, arvatenkin
rahasta, mutta niin verhotuin sanakääntein, ettei Vera par-
haalla tahdollakaan tajunnut, mistä puhuttiin. Sitä paitsi hän
keskittyi syömiseen ja pohti ankarasti, olisiko epäkohteliasta
ottaa viimeinen marenki, joka nökötti yksin lautasella. Taval-
liseen tapaansa Hector lähti kartanosta tyhjin käsin ja katke-
rana, vannonen kosta koko kotimatkan.

Sebastian ja Elizabeth olivat kuolleet jo ajat sitten. Hecto-
rin veljenpoika Crispinkin oli vaihtanut hiippakuntaa. Vera

oli huomannut kuolinilmoituksen paikallislehdessä mutta jättänyt menemättä hautajaisiin: luultavasti ne olisivat olleet vain yhtä suurta näytelmää, johon häntä ei kaivattu mukaan. Nyt jäljellä olivat vain Harriet ja tämän tytär Juliet, joka oli jo aikuinen, pian keski-ikässä.

Lapsi liikahti istuimessaan, mikä havahdutti Veran mietteistään. Land Roverin lämmitys oikutteli jatkuvasti, ja häntä alkoi paleltaa. Hän kääntyi pihatielle. Lumessa risteili renkaanjälkiä: toivottavasti Veran ylhäiset sukulaiset eivät olleet lähteneet kotoaan. Vera tajusi jännittävänsä jälleennäkemistä yllättävän paljon, mutta kartanossa olisi puhelin, ja ehkä lapsen äitikin oli päätenyt sen seinien suojiin. Hylätyn auton lähellä ei ollut muitakaan asuttuja rakennuksia. Sitä paitsi, jos hän kohtasi työksensä murhaajia ja raiskaajia, oli turha ujustella paria heikkoluonteista, alhaissäätyistä aatelista.

Pitkän tien varressa oli yllättävän paljon autoja. Jotkin oli varmasti pysäköity jo hyvän aikaa sitten, koska ne olivat lumen peitossa, kun taas toisissa oli vielä puhdas tuulilasi. Stanhopeilla taisi olla vieraita. Vera vilkaisi nukkuvaa lasta, nosti turvakaukalon penkiltä ja lähti tarpomaan kohti ovea.

Näky oli kuin suoraan sadusta. Taianomainen. Lumipyry oli tauonnut, kuutamo hohti ja tähdet täplittivät taivasta. Suuri setri kasvoi lähellä majesteettista kiviportaikkoa, joka oli valaistu alhaalta päin. Setrissä tuikki sadoittain pieniä, valkeita jouluvaloja. Alakerran verhot oli jätetty auki, ja Vera näki ikkunan takana valtavan joulukuusen, jossa oli pelkästään hopeanhoitoisia koristeita. Avotakan ääreen oli koontunut pieni joukko ihmisiä, valtaosa nuoria tai hämentävän hyvin säilyneitä keski-ikäisiä, kaikki juhlapukeissa ja lasit kourassa. Vera katsoi kelloa. Vasta seitsemän. Ei kai tähän aikaan vielä ollut tapana juhlia? Ehkä joukko oli koontumassa illalliselle. Kaikki mahtuisivat yöksi isoon kartanoon, ja tällä sukuhaaralla saattoikin olla varaa vieraiden ylenpalttiseen kestitsemiseen. Vaikka mistäpä Vera sen tie-

si. Jotkut sukulaisista olivat saapuneet Hectorin hautajaisiin, mutta sittemmin yhteys oli katkennut. Vera pysähtyi hetkeksi kuin Tuhkimo, joka seurasi sivusta rikkaiden juhlintaa, ja tunsu itsensä jälleen viisitoistavuotiaaksi tytöksi, jota ei koskaan huolittu mukaan joukkoon. Äkkiä hän tajusi, että oli olemassa myös erilainen, hohdokkaampi elämä, jota hän ei koskaan pääsisi maistamaan.

3

Ovikellon epävireinen räminä kajahti jälleen aulasta, ja Juliet ihmetteli, kuka tulija voisi olla. Vieraat olivat säikähtäneet sääennustetta ja saapuneet etuajassa. Kaksi pariskuntaa oli perunut tulonsa, mutta kahdeksan vierasta oli vaivautunut Brockburniin asti: kuusi, jotka Mark oli huolella valikoinut vaurauden ja ammatillisen aseman perusteella, sekä pastori aviomiehineen tuomassa paikallisväriä. Oliko paikalle pyydetty muitakin? Joku, jonka Juliet oli unohtanut? Hän tunsikin koko päivän kyteneen pakokauhun taas yltyvän, juuri kun oli noin tuntia aiemmin onnistunut kesyttämään sen bulkkisamppanjan ja sen tunteen turvin, ettei kaikki ollutkaan sujunut niin surkeasti kuin hän oli pelännyt. Iltapäivä oli ollut rehellisesti sanoen painajaismainen, koska vieraat olivat alkaneet saapua ennen aikojaan välttyäkseen luvatulusta lumimyrskyltä. He pyytelivät vuolaasti anteeksi: "Olemme niin pahoillamme! Älä, rakas, meistä piittaa – pysyttelemme kyllä poissa tieltä." Samalla he kuitenkin halusivat asettua mukavasti, odottivat saavansa teetä ja järkyttyivät selvästi makuuhuoneiden kalseudesta.

Alakerran oleskelutilat oli onnistuttu saamaan lämpimiksi – tiluksilla kasvava puu oli ilmaista, ja ikivanha boileri jaksosi vielä nipin napin lämmitä – mutta yläkerrassa oli kuin jossakin helvetin pohjoisnavalla. Niin Mark oli joskus sanonut ja pehmentänyt huomautustaan nauramalla päälle, sillä kartanonherran leikkiminen oli vielä ollut uutta ja jännittävää: synkimpinä hetkinään Juliet ajatteli, että kartanon ylväs rakennusryhmä oli vauhdittanut melkoisesti Markin kolme vuotta aiemmin tapahtunutta kosintaa. Toisinaan tämä selvästi haikaili sinkkuelämäänsä, tyylikästä vuokra-asuntoaan

Newcastlen vilkkaassa Quaysidessa, jossa edelleen vietti osan viikosta, ja työtään Live Theatressa baarien ja hyvien ravintoloiden läheisyydessä. Hääpäivänään Juliet oli ollut korviaan myöten rakastunut. Nykyisin heidän suhteensa tuntui vaikealta ja ahdistavalta, eikä Juliet osannut korjata tilannetta. Hän tunsi tavalla tai toisella tuottaneensa Markille pettymyksen.

Ovikellon soidessa Juliet irtautui vierasjoukosta ja kiiruhti aulaan. Dorothylla oli epäilemättä kädet täynnä töitä päivällisen parissa, ja Julietin äiti Harriet, joka oli syventynyt keskusteluun Jane-papin kanssa, näytti edelleen kuvittelevan, että heidän olematon palvelusväkensä voisi hoitaa avaamisen. Harriet oli puhjennut kukkaan Crispinin kuoleman jälkeen ja solahtanut itsevarmasti yksinäisen kartanonrouvan osaan: hän ei näyttänyt pahemmin kaipaavan miestänsä. Aulassa, kaukana takkavalkeasta, tuntui kolealta. Juliet mietti taas makuuhuoneita ja ajatteli, että Dorothy pitäisi ehdottomasti muistuttaa kuumavesipulloista. Hän toivoi, että heidän kaupunkilaisystävänsä pitäisivät pulloja ja muutamaiin vuoteisiin pantuja sähköhuopia kiehtovana erikoisuutena, osana maalaiskartanokokemusta. Dorothy hoiti työnsä erinomaisesti ja muistaisi kaiken varmasti muutenkin, mutta nyt pienet yksityiskohdat ratkaisivat. Nyt oli kyse liiketoimista pikemminkin kuin ystävydestä.

Juliet avasi oven ja tunsi kasvoillaan hyisen tuulen. Lumisade oli lakannut, ja oli alkanut pakastua. Kuu paistoi, ja puisto näytti ihastuttavalta, mustan metsän ympäröimältä satumaisemalta. Äkillinen, kylmä riemu valtasi hänet, kun hän jälleen tajusi, kuinka paljon rakasti kotiaan. Mark oli lopultakin oikeassa: kaikki tämä vaivannäkö kannatti. Ovela seiso nainen. Ei mikään myöhästelevä ystävä, jonka tulon he olisivat unohtaneet, vaan paksu ja nukkavieru. Naisella oli kumisaappaat ja neulepipo. Julietista hän muistutti niitä kodittomia, joiden toisinaan näki istuvan Newcastlen päärauta-

tieaseman seinustoilla kerjäämässä, kääriytyneinä hiutuneisiin huopiin. Samassa hänellä välähti. Hän muisti hautajaiset. Isošetänsä Hectorin maahanpanijaiset. Hector, vaarin pikkuveli ja suvun myyttinen musta lammas, josta oli kuiskailtu Julietin lapsuudessa. Oli ollut ankea sadepäivä ja ympärillä pelkkiä ventovieraita. Juliet oli lähetetty edustamaan heidän sukuhaaraansa, koska kuoltuaan Hectorin oli viimein saanut syntinsä anteeksi. Hän ei enää aiheuttaisi hankaluuksia.

"Vera, tämäpä vasta yllätys!" Juliet tajusi välittömästi, että oli tahtomattaankin paljastanut tyrmistyksensä. Kuinka töykeältä hän mahtoikaan kuulostaa! Oliko yhä omalaatuisemmaksi muuttuva Harriet kutsunut Veran Julietin ja Markin tietämättä? "Anteeksi, tule toki sisään lämpimään!"

"Tervehdys, tyttöseni." Vera astui peremmälle ja tömisteli lumet saappaistaan aulan matolle. "Lupaam, etten tullut kuokkimaan. Tässä on vähän tilanne päällä."

"Mikä tilanne?"

"No, tämä." Vera laski katseensa, ja Juliet huomasi turvakaukalossa nukkuvan lapsen. "Voisinkohan tuoda hänet sisään? Täällä ulkona on ihan jäätävää. Lapsi nukkuu parhailaan." Hän katsoi Julietia niin kuin todella arvostaisi tämän mielipidettä.

Julietin vatsaa kouristi. Hän oli halunnut lapsia niin kauan kuin muisti, mutta niitä ei ollut siunaantunut, ja pian olisi iän puolesta jo myöhäistä. Toisinaan kaikkinielevä kateus hukutti hänet, kun joku puhui lapsistaan. *Jos se ei ole minun, jäätyköön vaikka kuoliaaksi.* Toisinaan kaipuu oli lempeämpää mutta täsmälleen yhtä epätoivoista. "Totta kai, tuo ihmeessä poika sisään. Tai tyttö. Kumpi hän on?"

"Hyvä huomio", Vera sanoi. "En ole varmistanut."

Juliet, joka seurasi netin äitifoorumeita salaa ja häpeillen kuin olisi katsonut pornoa, arvioi lapsen olevan noin vuoden vanha. Ehkä tämä oli juuri oppinut kävelemään. Vielä pikkuinen ei varsinaisesti puhunut. Toisaalta, mitäpä Juliet

oikeasti lapsista tiesi. Salongista kantautui ääniä ja kimeää nauruntyrskähdys. Julietia ei selvästi kaivattu. Mark ja Harriet pitäisivät juhlat käynnissä. Juliet katsoi taas lasta, ja sitten hän jo irrotti turvavyöt ja nosti pienokaisen syliinsä. Lapsi tuoksui huuhteluaineelta ja vauvaöljyltä. Ja kakalta. "Vaippa pitää varmaan vaihtaa. Ehkä jossakin on puhtaita. Dorothylla, taloudenhoitajalla, on pieni poika."

Duncan. Vuosi ja kaksi kuukautta. Pehmeät, tummat hiukset ja pyöreät posket.

"Sinä taidat olla Juliet", Vera sanoi. "Olit isäni hautajaisissa. Emme juuri ehtineet puhua."

"Emme niin." Juliet siirtyi puolustuskannalle. Nykyisin hän oli usein puolustuskannalla. "Olen pahoillani. Oli kiire seuraavaan paikkaan." Hän vaihtoi aihetta kootakseen itsensä.

"Kerro lisää lapsesta. Miksi olette täällä?"

"Joku suistui tieltä lumimyrskyssä", Vera sanoi. "Lapsi löytyi auton takapenkiltä. Ei merkkiäkään kuljettajasta. Minun pitää lainata puhelintanne ja panna vanhempien etsintä viireille."

"Voi, tietenkin. Ilman muuta."

"En halua häiritä." Vera nyökkäsi kohti salonkia, josta edelleen kantautui naurua.

"Keittiössä on puhelin." Julietin päättäväisyys palasi: hän halusi olla hyödyksi. "Voit soittaa sieltä. Siellä on joka tapauksessa lämpimämpää. Haetaan Dorothylla vaippa ja tehdään pojan olo mukavammaksi." Vaatteiden väristä huolimatta Juliet nimittäin uskoi, että lapsi oli poika.

Keittiöstä tulvi herkullisia tuoksuja: he olivat päättäneet tarjota fasaania, joka kypsennettiin hiljaisella lämmöllä punaviinissä salottisipulien kera. Täällä fasaanit olivat halpoja kuin saippua, joten lihaa ei tarvinnut säästellä, ja kaupunkilaiset taatusti ihastuisivat pataan ja pitäisivät sitä eksoottisena tai ainakin autenttisena. Vegaaneille ja kasvissyöjille oli tarjolla kasvispataa. Paistettuja perunoita, palsternakkaa ja

ruusukaalia, olihan sentään jo melkein jouluku. Erilaisia jälkkäreitä, kylmiä ja lämpimiä, koska laihatkin naiset pitivät jälkiruoista, joten kaikki pääsisivät täydellä vatsalla nukkumaan. Rauhallinen, rutinoitunut Dorothy oli ottanut ohjat, ja Juliet tunsi valtavaa kiitollisuutta. Hän ei enää mitenkään tulisi toimeen ilman Dorothyä.

"Kuule, tässä on vähän kriisitilanne."

Dorothy kohotti katseensa kattilasta, jonka sisältöä hän parhaillaan hämmensi. Oikeaa vaniljakastiketta, johon tuli kananmunia ja kermaa. "Malta pikku hetki. Tämä ei saa juoksettua eikä palaa pohjaan." Kului tosiaankin vain hetki, kun hän jo katsoi Julietia. "Anteeksi. Kuinka voin auttaa?" Dorothylla oli farkut ja käsin neulottu villapaita. Pitkät hiukset oli sidottu punaisella puuvillahuivilla. Hän ei tarvinnut hilkkää eikä esiliinaa, koska tarjoili vain hätätilanteissa. Se kuului sopimukseen.

"Tässä on Vera, serkkuni. Tavallaan. Hän löysi lapsen hylätystä autosta, joka oli suistunut tieltä. Lapsen vanhemmat kai lähtivät hakemaan apua. Mutta vaippa pitää ehdottomasti vaihtaa. Olisiko sinulla antaa varavaippaa?"

"Eteisen kaapissa." Ja tottahan toki pätevä Dorothy oli pakkanut mukaan myös hoitoalustan, voidetta ja pyllypyyhkeitä. Juliet palasi keittiöön hoitolaukku mukanaan. Hänellä oli edelleen lapsi sylissään. Dorothy hymyili. "Hoidanko minä sen?"

"Älä", Juliet sanoi. "Sinulla on jo muutenkin ihan tarpeeksi tekemistä. Selviän kyllä. Vien hänet yläkertaan." Juliet tajusi Veran katsovan häntä tutkivasti.

"Voinko soittaa?" Vera kysyi. "Ilmoittaa päämajaan, että löysin hylätyn lapsen. Panna heidät etsimään vanhempia."

"Totta kai!" Dorothy nyökkäsi kohti lipastolla olevaa sivupuhelinta.

Juliet huomasi, että poika oli herännyt ja tuijotti häntä. "Palaan pian."

Hän kulki salongin ohi, mutta kukaan ei vieläkään näyttänyt huomanneen hänen katoamistaan. Väki oli kerääntynyt Markin ympärille, joka hekotti antaumuksella niska kenossa. Joko joku vieraista oli murjaissut loistavan vitsin tai Mark yritti kovasti tehdä vaikutusta. Juliet katsoi kelloa. Puoli tuntia päivällisaikaan.

Yläkerrassa Juliet levitti hoitoalustan heidän sängylleen ja laski lapsen alustalle. Hän toivoi jälleen, että olisi edes vähän lämpimämpää. Hän olisi halunnut vaihtaa vaipan kaikessa rauhassa. Hän riisui saappaat, talvihaalarin ja sisähaalarit ja veti vaipan jalasta. Hän oli osunut oikeaan: lapsi *oli* poika. Kun kaikki oli valmista, Juliet viivytteli vielä hetken, seisoi ikkunan ääressä poika sylissä ja katseli hiutaleita, jotka leijuivat maahan levollisena, loputtomana virtana. Hän tajusi, ettei Vera missään nimessä lähtisi tällä kelillä, ei edes vanhalla Land Roverillaan, ja tämän yön lapsi olisi hänen.

"Jules! Missä olet, kulta?" Mark huikkasi portaisiin. Teeskennellyn hellästi, kuten aina vieraiden kuullen. Hän oli hyvä näyttelijä, ja muille esitys taatusti meni täydestä, mutta Juliet tunsi hänet riittävän hyvin erottaakseen ärtymyksen hänen äänestään. Juliet päätti olla pohtimatta asiaa sen enempiä. Mark oli vain kireä, ei muuta. Hän oli panostanut niin valtavasti tähän iltaan. Juhlat merkitsivät hänelle paljon, eikä Juliet voinut pilata niitä.

"Tulossa! Saimme juuri salaperäisen vieraan. Katsokaapa kaikki!" Juliet palasi alakertaan ja astui ovesta aulaan, ja koko joukko kääntyi tuijottamaan häntä ja hänen sylissä lepävää lasta.

"Mistä sinä tuon sait?" Kysyjä ei ollut Mark vaan Harriet, Julietin äiti. Tämä oli noussut tuolistaan ja tullut aulaan Julietia vastaan. Hän oli jo melkein seitsemänkymmenen mutta edelleen huoneen kaunein nainen. Hopeanharmaat, moitteettomasti leikatut hiukset. Jäätävänsiniset silmät.

Tanssijan sulokkuus ja mallin vaistomainen kyky valita mahdollisimman imartelevat vaatteet. Hän tuijotti Julietia. "Kultaseni, oletko jättänyt jotakin kertomatta?" Huono vitsi pehmeni alkuperäistä kysymystä, ja jännitys laukesi.

"Ehei." Vera ilmaantui keittiöstä aulaan ja pysähtyi hie- man syrjemmälle. "Lapsi on minun. Tavallaan."

"Poika." Juliet kääntyi Veran puoleen ja hymyili. "Hän on ilman muuta poika."

"No, antaisitko siinä tapauksessa pojan minulle? Ettei illallisesi mene piloille. Dorothy ja minä voimme huolehtia hänestä. Panin sanan kiertämään. Auton omistaja löytynee tuota pikaa, ja mysteeri ratkeaa." Vera kääntyi kohti Harrietia. "Et varmaankaan muista minua. Minäkin oli vasta pikkui- nen, kun viimeksi kävin täällä, vaikken enää ihan vauva ollut- kaan." Hän hymyili. "Vera Stanhope. Hectorin tytär."

Harriet näytti jäykistyvän. Juliet melkein pelkäsi hänen järjestävän kohtauksen tai ainakin reagoivan niin voimak- kaasti kuin hänen rautainen itsehillintänsä antoi myöten. Laukovan ilkeämielisen, väheksyvän huomautuksen Hec- torista tai kommentoivan Veran ulkomuotoa. Harriet päätti kuitenkin olla suopea ja ojensi kätensä. "Vera, onpa ihana yl- lätys. Ei, en tunnistanut sinua, vaikka olisi toki pitänyt. Sinu- sa on ilman muuta suvun näköä. Erityisesti leuassa ja otsas- sa. Jäätkö päivälliselle?"

Juliet ajatteli, että Vera saattaisi jopa syyllistyä anteeksi- antamattomaan virheeseen ja ottaa kiusallaan kutsun vas- taan, mutta tämä pudisti päätään. "Minun pitää selvittää, mitä pikkuisen äidille tapahtui. Tällaisena yönä kenenkään ei pitäisi hortoilla ulkosalla." Hän kuulosti aidosti huolestu- neelta.

Silloin Mark otti tilanteen haltuun ja johdatti vieraat ruo- kasaliin, jossa myös paloi takkavalkea. Juliet ojensi lapsen Veralle ja seurasi muita sisään. Sali näytti kieltämättä suu- renmoiselta. Nuhruiset nurkat peittyivät kynttilöiden ja

lieskojen langettamiin varjoihin, ja paksut verhot pitivät loitolla vedon, joka hellepäivinäkin kiemurteli sisään louskuvista liukuikkunoista. Pöydällä oli tärkätty, valkoinen liina, ja jyrkät pöytähopeat kiiltelivät. Dorothy oli palkannut tarjoilijoiksi pari lukiolaistyttöä, erään vuokraviljelijän jälkikasvua: hoikkia, nuoria naisia, joilla oli mustat mekot ja mustat ballerinat. Dorothyyn mukaan tytöt olivat gootteja, joten mustia vaatteita kyllä riitti, ja tänä iltana he näyttivät hurmaavilta, pajunvitsamaisen hoikilta ja epätodellisilta, pikemminkin aaveilta kuin vampyyreilta. Juliet muisti lumisateen ja ajatteli, että ehkä tytötkin kaipaisivat yösiaja. Luojan kiitos heillä oli Dorothy. Tämä oli taatusti jo ratkaissut ongelman, oletettavasti jopa soittanut tyttöjen vanhemmille. Ilman Dorothyä käytännön järjestelyt olisivat pettäneet pahemman kerran.

Mark aloitti myyntipuheensa vasta aterian loppupuolella. Pöydässä oli vielä portviiniä ja northumberlandilaisen juustolautasen jäännökset. He olivat päättäneet tarjota mahdollisimman paikallisia herkkuja. Portviinikin olisi hankittu Wylamin panimosta, jos siellä olisi valmistettu viinejä. Tunnelma oli rento. Mark nousi viskatakseen vielä muutaman halon takkaan. Pöydän kauimmaisessa päässä istuva Juliet katseli häntä ja mietti, kuinka helposti hän olikaan sujahtanut kartanonisännän rooliin. Ei olisi uskonut, että Mark oli varttunut vaatimattomassa paritalonpuolikkaassa Newcastle'n lähiössä ja käynyt valtion koulua. Mark oli myös pukeutunut osansa vaatimalla tavalla: hänellä oli kulunut vaateparsa mutta hienot, käsin tehdyt kengät. Hän oli nopea oppimaan ja taitava asettumaan roolihahmonsa nahkoihin.

Mark aloitti syvällä, sointuvalla äänellä, joka oli ensimmäiseksi herättänyt Julietin kiinnostuksen: "Kiitos, ystävät, kun saavuitte tänne hirveästä säästä huolimatta. Olette varmasti huomanneet kartanon kauneuden, jopa keskellä pimeintä talvea. Olemme miettineet, että olisi epäoikeuden-

mukaista pitää paikka pelkästään itsellämme. Täällä on ihan liikaa tilaa kolmelle.”

Neljälle, Juliet ajatteli, jos *Dorothykin lasketaan*. Hänestä tuntui jokseenkin epäreilulta, että Mark jätti Dorothyn pois laskuista, mutta sitten hän tajusi juoneensa hieman liikaa: olihan Dorothylla sentään omakin perhe.

Markin puhe jatkui edelleen. ”Olemmekin suunnitelleet aivan uudenlaista hanketta, jonka ansiosta huomattavasti useampi pääsee nauttimaan kartanon tiloista ja kauniista maisemista. Teatteri Northumberlandin sydämessä, niin olemme kaavailleet. Oopperalla on Glyndebourne, joten miksei täällä pohjoisessakin olisi taiteelle omistettua tilaa?”

”Koska täällä pohjoisessa sataa jumalauta ihan koko ajan!” Huutaja oli Markin opiskelukaveri, joka sammalsi hiukan.

”Emme suunnittele ulkoilmaesityksiä.” Mark hymyili, mutta jälleen Juliet huomasi hänen ärtymyksensä. Mark ei ollut mikään stand-up-koomikko, jonka esityksissä katsojilla oli lupa huudella. ”Emme välttämättä, vaikka kartanon puutarhoissa nekin ilman muuta järjestyisivät. Päärakennukseen sopisi auditorio sekä toinen, intiimimpi näyttämö. Houkuttelisimme tänne laadukkaita teatterikiertueita ja tukisimme uusia, paikallisia näytelmäkirjailijoita. Selvitämme parhailaan apurahamahdollisuuksia, mutta luonnollisesti tarvitsemme myös rahoittajia. Ja tässä te astutte kuvaan. Nyt teillä on mahdollisuus sijoittaa hankkeeseemme, ryhtyä sen tukijoiksi ja saada nimenne ja edustamanne organisaatio mukaan jo alkuvaiheessa.” Mark vaikeni ja katsoi vieraita vuoron perään. ”Ette kai uskoneet, että olisimme kutsuneet teidät vain hovin vuoksi?” Hänen hymynsä leveni. ”Emme tietenkään! Haluamme teidän rahanne!”

Vieraat olivat koudessa. Juliet huomasi sen välittömästi. Nyt Mark kierteli pöydän ympärillä, kumartui päästäkseen jokaisen kasvojen tasalle, puhui vilpittömästi mutta kiih-

keästi, kuvaili näkemyksiään ja suurta ajatustaan käsivarret heiluen. Lumosi vieraansa ja ylipuhui heidät uskomaan, että he olivat erityisiä, kun saivat tilaisuuden hankkia osansa tästä kaikesta: upeasta talosta ja upeasta suvusta, pienen palan historiaa linnakkeen muodossa, joka aikoinaan oli puolustanut seutua rajarosvoilta. Tietenkin hänellä oli selkeä näkemys – teatteri keskellä metsää. Hän oli kuitenkin puhunut totta sanoessaan, että halusi nimenomaan vieraidensa rahat. Jo ensimmäisten kartanossa viettämiensä kuukausien aikana hän oli huomannut rakennuksen murenevan silmissä mutta oppinut myös rakastamaan sitä yhtä intohimoisesti kuin Juliet.

Harriet nousi ja heilautti kättään koko joukolle. ”Nyt alkaa valitettavasti ikä painaa. Nähdään aamulla.”

Juliet seurasi Harrietin lähtöä. Tämä oli edelleen sitkeä kuin maratonjuoksija. Harriet tiesi, että oli ryhdyttävä toimiin, jos he mielivät pitää kartanon itsellään, mutta hänen mielestään puhe rahasta oli rahvaanomaista, eikä hän halunnut osallistua siihen. Mark merkitsi jo nimiä muistikirjaan. Hän vaikutti tyytyväiseltä saamastaan vastakaiusta. Juliet liivahti hiljaa ruokasalista ja jatkoi matkaansa keittiöön.

4

Vera istui keittiön pöydän ääressä ja katseli fasaaninluukekoa – äskeisen ateriansa jäännöksiä. Lapsi pötkötteli taas turvakaukalossaan lieden lähellä, valveilla mutta uneliaana. Tarkkailevana. Kaksi mustaa labradorinnoutajaa oli käpertynyt yhteiseen koriin. Ne kohottivat toisinaan päätään ja jatkoivat sitten uniaan. Vera mietti, mitähän Hector olisi tuuminut siitä, että hän istui täällä, palvelijoiden puolella, taloudenhoitajan ja koirien seurassa. Kai hän olisi loukkaantunut Veran puolesta ja nostanut metelin. Vera pohti, mitä hän *itse* mahdotoi ajatella. Ehkä hänen olisikin pitänyt vastata myöntävästi Harrietin kutsuun ja asettua loisteliaaseen ruokasaliin fiksumien nuorten seuraan, mutta täällä oli lämpimämpää ja mukavampaa. Hän ei jaksanut ylipistellä vain periaatteesta. Sitä paitsi hän oli viettänyt valtaosan ajasta puhelimesta ja halusi mahdollisimman vähän yleisöä. Oli jo tarpeeksi paha, että hänen oli puhuttava Dorothyyn kuullen.

Kartanon taloudenhoitaja Dorothy kiehtoivat Veraa. Hänen ylätyylinen aksenttinsa oli täsmällisempi ja ylväämpi kuin Julietin. Dorothy oli pitkä, ja hänellä oli pitkänomaiset hevosenkasvot ja suuret jalat, mutta myös tyyliä ja itsevarmuutta. Ehkä siksi hänen ikäänsä oli hankala määritellä. Kenties neljäkymmenen korvilla? Ei ainakaan enempää, huolimatta vanhanaikaisesta nimestä. Vera kävi karistamassa luut roskikseen. Dorothy latasi jo alkuruoka-astioita tiskikoneeseen. Teinitytöt olivat vieneet pääruoan ruokasaliin ja hytisivät nyt puolisalaa savukkeella keittiön oven ulkopuolella. Vera nyökkäsi kohti suljettua ovea. ”Likathan hemmetti soikoon paleltuvat.”

”He ovat nuoria. Eivät he tunne kylmää.”